

העם

הלבבות לא התחממו

בצפייה מתוחה, שהפסקה רק מפעם לפעם ע"י צעקת הכותרת של עתון הערב, חיכה העם לדברי התורה של דוד בן-גוריון, שהתכונן לדרת מהר סיני ולהציג לכנסת את לוחות-הברית הכלכליים החדשים. הפרטים היו אמנם ידועים כבר, אולם כל אחד חשב שבפי בן-גוריון ילבושו משמעות חדשה, מהפכנית.

בדממה של השעות האחרונות שלפני הג' אום נשמע קולו של לא-יהודי, שקלט את רחשי הלב הקיבוציים יותר מכל יהודי. דוד קורטני, הוא רוי אלסטון, אנגלי נוצרי בעל נטיות שמאליות שמגלה את עצמו לישראל וכותב את הטור הראשון של ג'רוסלם פוסט, כתב כמה משפטים שהיו עלולים לשנות את הופעתו של ראש הממשלה, לוא היה קורא אותם. אמר אלסטון:

"החזרת האמונה חשובה מן הסתם יותר מהחזרת ערכה של הל"י. אדם מחשב היום את הכנסתו הפרטית והמשפחתית, ולפיכך את הלקו במדינה, לפי המושגים של הבורסה של ציריך, במקום לפי המושגים של עתיד האומה ואזרחותה. הוא נתמך בכך ע"י... שרים שדעתם נחלשה בקרבם מרוב דאגה, והמוכחים לציבור רק זה — שדעתם נחלשה בקרבם מרוב דאגה."

"דוד בן-גוריון יכול לשנות היום אחר הצ' הרים את כל זה. הוא יכול לתת הורכה של מנהיג רגליים המיובלות של הכלכלה. הוא יכול להלביש את הצלעות הערומות של הארץ צר בבשר וגידים של מטרה עליונה, ולחמם בכך במקצת את לבנו. כי אנו זקוקים לאמור נה יותר מאשר למנות טובות יותר ולדירות מרווחות יותר, ואמונה יכולה לבוא רק מממ" של המאמינה בעצמה..."

הרגליים המיובלות צעדו. למחרת היום הופיע באום ראש הממשלה בעתונות היומיים, מלווה בשבחים או בהאשמות השיג' רתיים. גם צלילי הגאום היו שיגרתיים, על אף תוכן המהפכני של כמה מן ההצעות. היה ברור: הוותותה דרך כלכלית חדשה. לא נוצרה האמונה חדשה.

גיבור היום היה אותו אדם שרצה, שבוע לפני כן, לקנות מעיל. אמרה לו אשתו: אל תתנה טפשי. חכה לגאום ראש הממשלה, ואז ירדו המחירים למחציתם. כך כתוב בעתון. נים, כרגיל, ניצחה האשה. האדם חיכה, חזר לחנות למחרת יום הגאום של בן-גוריון. אמר לו החנווני: מצטער, אבל המחיר עלה ב-10% ל"י.

אותו חנווני היה, כמובן, יוצא דופן. כי רוב החנוונים סרבו בכלל למכור את סחור, רתם, חוכו שהמבצעים יתבהר. הם לא ידעו מה פירושה של התכנית הממשלתית החדשה. נבוכים לא פחות היו אלפי האזרחים שהי חלו פתאום, בלי כל סיבה הנראית לעין, לאגור מטבעות. נראה לאזורים דוקא אשר נאום ראש הממשלה שאמר את ההיפך: כי הממשלה רוצה להפקיע את שטרות הכסף.

* טברה אחרת למחסור המטבעות: אנשים פרטיים החלו לאסוף מטבעות של גרוש, לצר

האמת הפשוטה היתה שמלבד הכלכלנים המקצועיים, שתחרו בעתונותם בניתוחים מופשטים אשר שום אדם גורמלי לא הבינם, לא ידעו האזרחים באיזו צורה ובאיזו מידה תשפיע המדיניות הכלכלית החדשה על עתיד דם האישי. האם תגרם לחוסר עבודה? האם תשפיע לטובה או לרעה על סיכויי לרכוש לעצמו אי-פעם דירה? האם ישתכר בעוד חודש משכורת כפולה או חצי משכורת, בי השוואה לכוח הקנייה שלו כיום? האם הרגליים המיובלות של הכלכלה החלו צועדות קדימה, בדרך החדשה, שאיש לא היה בטוח לאן בדיוק תובלנה. אולם הלבבות נשארו בלתי-מחוממים. והמושגים של הבורסה של ציריך נשארו מרתמים בחלל דריק שנשאר ריק.

הכנסת

מה עם הדולרים?"

שיעמום כבד רבץ על האולם. פחות מ-100 חברים, מנומנמים למחצה, הביטו ב-110 נכחותם את העדר 110 חברים, שחלקם לגם קפה במזנון, חלקם חזר הביתה. ארבעה עורכדין התוכחו ביניהם על הצעת-חוק משעממת במיוחד: בתדיין למשפטים ימיים. חבר הכנסת דוד בר-רב-האי, מפא"יניק עטור שורות-שלו, הרצה ארוכה, לא שיכנע איש שהוא מתכוון לדברים ברצינות. חשד עתונאי מפקח, שתפס לו מקום בתא העתונאים לפני בוא חבריו: גייסו אותו במיוחד כדי שימלא את חצי השעה האחרון, כדי שבי. גיי. יוכל להתחיל בדיון בשעה המובטחת, בשתים וחצי.

ראש הממשלה עצמו ישב בחליפתו הכחור לה הכהה ליד שולחן הממשלה הארוך, כמעט מוטטר מאחורי המושב הגבוהה של הכור סה הירוקה, מעלעל בגאום שהוכן לו, בר דד במערכה מלבד בכור שיטריה, שר המש"טרה. שאינו מחסיר ישיבות כנסת.

כמה דקות לפני שעת-האפס החלו הח"כים מסתגנים חזרה לאולם, ותא העתונאים הצר, בפינת האולם מאחורי ספסלי מפא"י, החל מתמלא. שר-האוצר, אליעזר קפלן, נכנס, התישב ליד בי. גיי, התלחש עמו לפני שהצי טרף למחנה, דוב יוסף, בצד השני של השולחן, אולם גם כשקם ראש הממשלה ופי סע את הפסיעות המעטות לדוכן הגאומים (בן הנמך לגנתים הסדרן את המיקרופון, למען יגיע ליגובה פיו) היה האולם ריק ל-מחצה. הגאום, שהיה צריך להלהיב את ההמור נים לצאת למערכה חדשה, רבת קרבנות, לא הלהיב אפילו את חברי הכנסת.

אמר חבר-כנסת ערבי, שחזר הביתה שעה קלה לפני התחלת הגאום ונעדר (ככל שאר חבריו בני-עצם): אפשר לקרוא את הגאום גם בעתון-הבוקר של מחר. חיך חברו הי הודי, תיקן: "אתה מתכוון לעיתון-הבוקר של אתמול..."

עזוב את היהודיה! גם בן-גוריון עצמו לא ניסה להפוך את נאומו זה למע

פס, לייצר מהם מנורות. בשוק השחור עולה מחיר הנחושת במטבע של גרוש על ערך המטבע עצמו.

הרמת ידיים בדולרים

חבר הכנסת בנימין סאלח ששון, עורכדין יליד באגדאד וחניך אוקספורד שהצטרף לסי עת הציונים הכלליים. שמע שמועה שהזריכה את מנוחתו. האם זה נכון, שאל את שר האוצר, כי דוד הכהן, ח"כ מפא"י שהשתתף במשלחת ישראל לאו"ם בפאריס, וחוזר פעמיים במטוס ארצה, על חשבון המדינה, כדי להשתתף בהצבעות הכנסת בעניין גילמי ובעניין השילומים?

כשנמסרה לו תשובת האוצר בכתב, הרכיב את משקפיו, הגביה את גבות עיניו השחור רות, לא האמין למראה עיניו. הודיע לו האוצר: כמובן, זה נכון בהחלט. עלה בידי דוד הכהן להשיג את הסכמת סיעתו לנסיעה הפאריסאית רק בתנאי שיוחזר על חשבון המדינה באם יירדש להצבעה מכרעת.

אולם, הוסיף האוצר בקריצת-עין ערמונית (בכתב): אותו הסדר הוצע גם לחבר כנסת אחר, נציג הצ"כ יעקב קליבנוב (שלא נסע), התעצם ששון בעברית המיוחדת לו, בה גלחמים זה בזה מבטא באגדאדי גרונני ומבטא אוקספורדי חתוך: "מה זה איכפת לי? אם הציע לצינו כללי, אז מה? אני לא רי צה שיסעו בדולרים שלי ושל העולים הדי דשים." ניגש והגיש שאילתא שניה: כמה שילם משלם המסים הישראלי עבור כל הרי מת יד של חבר הכנסת דוד הכהן? כמה נזכר שר האוצר וענה: "מפא"י שילמה את ההוצאות."

קם בנימין ששון, שאל בשלישית: "אבל מי נתן את הדיביום?"

קנוניה למופת

כשהופיע השבוע הכרך של דברי הכנסת, בו מפורש הדיון על בעיית השילומים (שנס" תיים בהוצאתו של מנחם בגין מן הכנסת), נתקלו מבטיהם של הח"כים בפסקה המשע" שעת הבאה:

פנחס לבון (מפא"י): "אם לרב גורוק (מו" רחי) מצטרף מבחינה פרלמנטרית חבר הכנסת וילנר (מק"י) ולשניהם מצטרף חבר הכנסת רובין (מפ"ם) ולשלתם מצטרף חבר הכנסת ברנשטיין (צ"כ), הרי אני מרשה לעצמי לה גיד שצירוף זה הוא כוזב ביסודו."

מנחם בגין (חרות): "גם הצירוף שלך עם הקלירקלים הוא כוזב."

אליעזר שוסטס (חרות): "מה מקשר אותך עם הרב פלדמן?"

פנחס לבון (מפא"י): "אם מדברים על קנוניות, הרי נדמה לי שמבחינה מוסרית ומצפונית זוהי קנוניה למופת."

יצוא

זרי הפרחים המוטסים

הליידי הבריטית שבחנה בגלדיולות הורור דות בחנות הלונוניות לא ידעה ש-14 שעות לפניכן זומרו הגבעולים הארוכים של הפר-

פרחן משה קליין וזרו

פעמיים לשבוע, בצניעות

הים שקנתה במזמרה מיוחדת, ע"י גנן יש" ראלי באחד ממסעי הפרחים בשרון. מהשרון הועברו הפרחים לתל-אביב, אל ריכוז הפר- חים של תנובה, מיינו בקפדנות (הבריטים מואסים בפרחים בעלי צבעים כהים), נארוו בזהירות ונשלחו, בו ביום, ע"י מטוס בי. או. אי. סי. אל שוק הפרחים הסיטוני הגי דול ביותר באירופה, קובנס גרדן של לונדון, וממנו אל חנות האופנה במערב לונדון. הבר החל לפני שנתיים כאשר נציג מגדלי הפרחים בהסתרות, שמעון פרידמן, יצא בלוחית ד"ר יצחק ברוך, נציג מגדלי הפרחים הפרטיים, לארצות אירופה, כדי ללמוד (בעי קר מהולנד) את דרכי האריזה והשיחוק של פרחי-היצוא. לאחר שני חודשי סיורים נס תבר לשני הנציגים שאנגליה בלבד מוציאה שני מיליון לירות לשנה על יבוא פרחים, ושפריי ישראל יוכלו לעמוד בתחרות עם יצואנים אירופיים (כהולנד והרביבירה האי טלקית). כהוכחה הבריקו מאנגליה, הזמינו משלוחי פרחים עבור סיטונאים לודוגיים מהם למדו את השגיאות שיש לתקן בטיפוח פרחי יצוא, אריזותם ושיחוקם.

בדיקה אחר כינמת. לאחר שפרידמן וברוך חזרו התייצבו לפני הועדה המיעצת של משרד החקלאות, הביאו את מסקנותיהם. "סיכויים טובים ועתידי גדול", משך השי' נתיים הבאות טופחו קשרים עם אנגליה (גלדיולות) ושווייץ (כלניות-בר) ואהובות על השווייצים), שוגרו שני משלוחים צנועים ל- שבוע, בדרך האויר, שהכניסו עד כה 5000 לירות.

למרות קיצוצי הצנע החמורים שנארה אני גליה היבואנית העיקרית, מאחר שחוקי הצנע לא פגעו ביבוא הפרחים. התקלה היחידה בש" מירה על איכות הפרחים ורמת נויים: ה' משלוחים חייבים בהיתר-כניסה לארצות ה' יבוא, הניתן להם רק על סמך תעודה מידי מספק המחלקה להגנת הצומח במשרד החק' לאות, הבדוק את פרחי היצוא לפני השלחם, קובע אם אינם נגועים במחלות פרחים למי ניהן (המסוכנת בהן: כינמת שחורה).

לאחר ההפסקה שחלה במשלוח הפרחים, אשר מטעיה הושמדו ע"י השטפונות, נשלח המשלוח הראשון, במחזור המחודש של שני מיליון שילינג, שכלל 800 גלדיולות במי חיר שני שילינג בריטיים האחת. אמר שמעון פרידמן: "לענף הפרחים עתיד יצואני גדול,

